

Η ΖΩΗ ΜΙΑΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΔΟΣ

Τ' ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΣΑΡΑΣ ΜΠΕΡΝΑΡ

16' ΔΟΥ σήμερα μιά σελή άόμοια από τά τόσα ενδιαφέροντα ε'Απομνημονεύματα της μεγάλης Γαλλίδος ήθοισσής Σάρας Μπερνάρ, σχετικάς με τίς καλλιτεχνικές της σπουδές από «Κονσερβατορία» τών Παρισίων :

Τό τέλος του σχολικού έτους πλησίαζε πάλι —γράφει ή μεγάλη καλλιτέχνης. Διό μήνες ώστόσο από τών εξέτασεων, είχα τήν άνηχία ν' αλλάξω καθηγητή. Ο κ. Προβό έπεσε βαρειά άρρωστος κ' ό κ. Σαυσιόν με πήρε στην τάξη του.

Ο καινούργιος μου καθηγητής με θεωρούσε ως τήν καλύτερη μαθήτριά του, μιά έμένα δέν μου άρεσε, γιατί ήταν άταρχικός κ' άπτόμοτος. Μου έδωσαν για τίς εξετάσεις δύο άσχημους ρόλους, παριμένους από δύο έργα άόμοια πού άσχημα: τής 'Ορτενσίας από τή «Σχολή τών Γερών» του Καζιμίρ Ντελαβίνον και τής «Κόρης του Σίντ», του ίδιου συγγραφέως.

Οι ρόλοι αυτοί δέν μου άρεσαν καθόλου, γιατί ήσαν γραμμένοι σε μιά γλώσσα τραχειά και γεμάτη ποιητική λόγια.

Τέλος, ή ημέρα τών εξετάσεων έφτασε. "Ημουν έκεινή τήν ήμέρα έξαιρετικά άσχημη. Η μητέρα μου είχε άπαιτήσει, για τό έξαιρετικό τής περιστάσεως, να με χτενίσω ό κορούας της. Έγώ, βλέποντας τόν κομικό αυτό Φίγκαρο να μου χωρίζη τήν άπαιτη χατή προς όλες τίς διευθύνσεις για να τήν παιδοποίηση, ξερονήφα, έκλαιγα, σφραίλα. Κατάλαβα μάλιστα, ότι ό ήλιθος αυτός υπέβαλε στη μητέρα μου τήν ιδέα να με χτενίσω ό ίδιος.

Επί δύο ώρες διάλειψης, κοιτούσε τό κεφάλι μου στά βρομόχερά του, γιατί ποτέ του δέν είχε χτενίσει μιά τόσο άναπότακτη κόμη. Σφουγγίζε τό μέτωπό του κάθε πέντε λεπτά, λέγοντας :

—Τί μαλλιά! Θεέ μου! Είνε φριχτά!... Μονάχα ή άρραίνες έχουν τέτοια μαλλιά!

Έπειτα, γυρίζοντας προς τή μητέρα μου, τής ειπε : — Πρέπει να ξυρισώμε τό κεφάλι τής δεσποινίδος και να ισώσωμε τά μαλλιά της, μόνες άρχίσουν να ξανακιτρώνουν. —Θά τό σκεφτώ, απάντησε ή μητέρα μου άρηρημένη.

Έγώ γύρισα τότε τόσο άπτόμοτος προς τό μέρος της, ώστε κάμκα στο μέτωπό άπ' τήν τοιαύτα του φριξοριζοματός, πού κοιτούσε ό κορούας.

Τέλος, έλειπ' από δύο ώρες βασανιστηρίων, βγήκα άπ' τά χέρια του άθλιου αυτού, παραμορφωμένη έντελώς. Δέν αναγνώριζα πάλι τόν εαυτό μου...

"Ημουν κυριολεκτικώς φριχτή.

Μιά είχα άρχισει με τό χτένισμα και έπρεπε να βιαστώ. Έκλαιγα άπ' τή λύσσα μου, γιατί με τό ήλιθο χτένισμα πού μου είχε κάνει αυτό τό κτήνος, τά μάτια μου είχαν μικρύνει, ή μήτη μου είχε χοντρίνει, τό μέτωπό μου είχε γίνει άπέραντα πλατύ.

Η άπελπισία μου όμως έφτασε στο ζενιθ της, όταν πήγα να φορέσω τό καπέλλο μου. Δέν μπορούσε να σταθή πάλι στο κεφάλι μου. Τότε ή μητέρα μου μού τό στερέωσε μ' ένα δαντελλένο βέλο και με έστρωξε ζωηρά προς τή πόρτα.

"Όταν έφτασα στο «Κονσερβατορία», συνωδονομένη από τήν άπαραίτητη κυρία Γκεράρ, έτρεξε στην αίθουσα τής άναμονής. Η μητέρα μου βοιωσώδων κιάλας έκει. Τράβηξα τό δαντελλένο μου βέλο, ξεκαζονάς τό, πέταξα τό καπέλλο και πέφτοντας σ' ένα πάγκο, παρέδωσα τό κεφάλι μου στις συμπαθήτριές μου, διηγουμένη συγχρόνως σ' αυτές τήν δόξασια του χτενισματός μου.

"Όλες τους έλάτρευαν και ζήλευαν τά μαλλιά μου για τή σγουρόδα τους, για τήν ελαφρότητά τους, για τό χρυσαφέννο τους χρώμα και όλες τους με συμπονούσαν τώρα για τή συμφορά μου.

Δέν περιορίστησαν μάλιστα μόνο σ' αυτό, μιά άρχισαν να μού βγάξουν τίς φουρκέτες, με τίς οποίες ό κορούας είχε συγκατάρσει τήν κόμη μου.

Άνάμεσα στις άλλες, ή Μαρία Λούδ, ένα θελκτικό πλάσμα, με τό όποιο συνδέομαι στενά, είχε πάρει τό κεφάλι μου στα χέρια της και τό φίλοσε τρυφερά, επαναλαμβάνοντας κάθε τόσο :

—"Ω! τά όφραία σου μαλλιά, τί σου τά ξανααν ;

Η τρυφερότης αυτή μ' έκανε ν' άναλυθώ σε λυγμούς.

Τέλος, σηκώθηκα μέσ' από τά χέρια τών συμπαθητρών μου, χωρίς καρφίτσες και χωρίς φουρκέτες πάλι. Μά τά φτωχά μου μαλλιά, καθώς είχαν βαρύνει από τίς μαργαριτίνες, με τίς οποίες τό είχε φορώσει ό άθλιος αυτός κορούας, έπεσαν κολημένα μεταξύ τους, γύρω άπ' τό πρόσωπό μου.

Επί πέντε λεπτά τά τίναξα με μιά τρελλή λύσσα, ως ότου κατώρθωσα τέλος να τά κάνω να ξεκολλήσουν κάπως.

Μά ή εξέτασις είχαν άρχισει πάλι κ' έγω, μ' όλη αυτή τή φασαρία, είχα ζάλιστει τόσο, ώστε ή φτωχή κυρία Γκεράρ μού έθρεξε τούς κροτάφους με δροσερό νερό.

Έντομεταξύ, είχε φτάσει κ' ή δασκάλα μου δις Μπραμπέντερ.

"Ημουν τόσο άγνώριστη, ώστε με άναγκάσθηκε παντού, χωρίς να με βλέπη, μολονότι ήμουν μπροστά της. Τέλος, ή κ. Γκεράρ τής φώναξε κ' άρχισε να τής διηγείται τό δράμα τών μαλλιών, όταν έξαφνα τό όνομά μου άντηχησε μέσα στην αίθουσα :

—Η δεσποινίς Σάρα Μπερνάρ!...

Περίτχηρα άμέσως μ' ένα λήθημα, χωρίς να πώ μιά λέξη, κ' έτρεξα μέσα στην οσμή.

Μά μόλις άρχισα ν' απαγγέλω τό ρόλο μου, ξεφραστάχκα από τόν ήχο τής φωνής μου. Δέν τήν αναγνώριζα καθόλου. Είχα πλάψει τόσο, ώστε με είχε πιάσει τό κεφάλι μου και μολούσα με τή μήτη.

Μέσα στην ταραχή μου τότε, άκουσα μιά φωνή γυναικεία να λέη :

—Η φτωχή μικροϋλά!... Δέν έπρεπε να τήν άρήσουν να λάθη μέρος στις εξετάσεις. Έχει τρωμερό συνάχι, ή μήτη της τρέχει και τό πρόσωπό της είνε κατάχλωμο...

Κακήν κακώς, τελείωσα τό ρόλο μου. Έξανα μιά ύπόπλασι κ' άποσώθηκα, άκούγοντας μερικάς ψηφούς και τυπικές έπενοήμιες.

Βάδις σάν ύπνοβάτης, ως ότου τέλος έπεσα λιποθύμη στην άγκαλιά τής κυρίας Γκεράρ και τής δεσποινίδος Μπραμπέντερ.

"Εστειλαν άμέσως κ' έφεραν γιατρό κ' όλοι στην αίθουσα άρχισαν να ψιφρίζουν :

—Η μικρή Μπερνάρ λιποθύμησε! Η μικρή Μπερνάρ έπεσε άναίσθητη κάτω...

Η φήμη αυτή έφθασε ως τ' αυτά τής μητέρας μου, ή όποία, χαμένη στο βάθος ενός θεωρίου, έληπτε θανάσιμα.

"Όταν συνήλθα κ' άνοιξα τά μάτια μου, τήν είδα συμμένη από πάνω μου, ενώ δύο δάκρυα, σάν μαργαριτάρια, έλαμπων στα μάτια της.

Άκούμησα τό κεφάλι μου στο δικό της κ' άρχισα να κλάω σιωπηλά.

Μά αυτή τή φορά, τά δάκρυά μου ήσαν γλυκά και δέν μού έκαγαν τά μάτια.

Σηκώθηκα τέλος όρθια, παιδοποίησα τήν τοιαύτητα μου και κυττάχκα σ' ένα καθέδρη. "Ημουν τώρα λιγότερο άσχημη από πρώτα. Τό πρόσωπό μου είχε πάρει τήν κενονική του έκφρασι και τά μαλλιά μου είχαν ξαναγίνει όφραία.

Η εξέτασις τής τραγωδίας είχαν τελειώσει πάλι κ' έγινε ή άνανομή τών βραβείων, από τά όποία έγώ δέν έπερομένα κανένα. Μά αυτό δέν μού έκανε χαημά έντύπωση, γιατί τό περιμένα.

Όστόσο, μερικά μέλη τής εξέταστικής έπιτροπής επέμειναν να με βραβεύσουν και περισσότερο άπ' όλους ό κ. Κάμιλλος Ντουσέ. 'Ο λαμπρός αυτός άνθροπος ήθελε να μού δώσουν τό πρώτο βραβείο, παρ' όλα τά χάλια μου στις εξετάσεις, λέγοντας, ότι προτίστας έπρεπε να ληφθούν υπ' όψιν οι άλαμτροί βαθμοί μου. Μά δέν κατώρθωσε να επαβάλη τή γνώμη του στους άλλους, στους όποιους ή βραζική φωνή μου, τό φουσκομένο μου πρόσωπο και τά κολημένα μαλλιά μου, είχαν κάνει έρεινή τήν ήμέρα οίκτη έντύπωση.

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ : Η συνέχεια.

